

Akseli – Pirkanmaan teollisuushistoria verkossa

Leena Vaahtera

Pirkanmaalla on tänä syksynä käynnistynyt teollisuushistorian verkkoprojekti Akseli. Tavoitteena on kulttuuriperinnön – museokokoelmien – saattaminen digitaaliseen muotoon ja verkon kautta yleisön ulottuville. Akseli-niminen www-sivusto julkaistaan keväällä 2003. Pirkanmaan teollisuushistoriaa käsittelevä sivusto on tarkoitettu palvelemaan alueen teollisesta kehityksestä kiinnostuneita ihmisiä, seudun asukkaita, koululaisia ja matkailijoita.

Akseli yhdistää kuntia

Akselia tekee neljä pirkanmaalaista kuntaa: Mänttä, Nokia, Tampere ja Valkeakoski. Kukin kunta käsittelee omaa teollista historiaansa omasta näkökulmastaan.

Mäntässä valmistellaan parhaillaan Serlachiuksen entiseen pääkonttorirakennukseen Valkoiseen taloon museoita, ja sivusto tulee tukeutumaan siihen näyttelyyn. Mäntän keskeisiä teemoja ovat tehdaskannaksen muuttuminen, työ ja työntekijät, tehtaan patruunat sekä tehtaan ja tehtaalaisten muodostaman yhteisön elämä.

Nokia keskittyy omassa osuudessaan työväen vapaa-ajanviettoon. Valkeakos-

ken osuus liittyy Myllysaaren museon perusnäyttelyyn ja tuo esiin erityisesti Valkeakosken kaupungin historian ja teollisuushistorian kiinteän yhteyden.

Tampereen teemat

Tampereelta projektissa ovat mukana historialliset museot, Nykytaiteen museo ja Tampereen taidemuseo. Tampereen osion teemoja ovat Tammerkoski, työ ja tuotteet, työntekijät sekä tehtailijat.

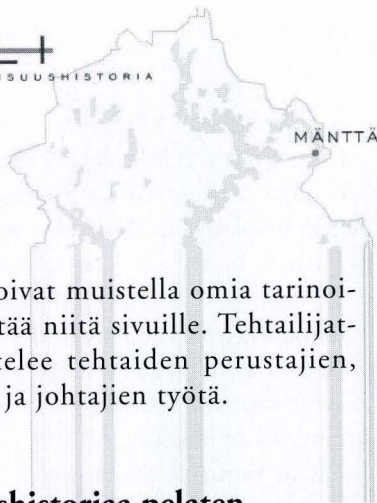
Tammerkoski-osio kertoo kosken varren teollisesta miljööstä ja sen muuttumisesta. Frenckellin, Finlaysonin, Tampellan, Takon, Verkatehtaan ja Liljeroosin tehdasalueita lähestytään verkkosivuilla karttojen kautta. Kartasta voi valita kiinnostavia rakennuksia ja saada niistä kuvia sekä tietoa rakennushistoriasta ja käytöstä. Kartan ohella tehdasalueita lähestytään ajanjaksoittain, eli valitsemalla tietyn jakson saa kuvia ja tietoa sen ajan rakentamisesta alueella.

Tammerkosken miljöön esittelyssä hyödynnetään Tampereen museoiden esinekokoelmia, kuva-arkiston kokoelmia sekä taideteoksia Nykytaiteen museon ja Tampereen taidemuseon kokoelmista. Esinekokoelmiin kuuluvien pienoismallien neulanpääkamerakuvaukset mahdollistavat sukellukset tehdasalueiden kaduille ja kujille.

Työ ja tuotteet teeman alla käsitellään tarkemmin metallia, paperia, tekstiiliä, jalkineita ja kumia sekä esitellään nimenomaan esinekokoelmia. Työntekijät-osio puolestaan esittelee työpäivää, asumista ja harrastuksia. Sivuilla kerrotaan tehtaalaisten tarinoita, ja sivuilla

AKSELI
PIRKANMAAN TEOLLISUUSHISTORIA

liikkujat voivat muistella omia tarinoitaan ja liittää niitä sivuille. Tehtailijat-osio käsittelee tehtaiden perustajien, omistajien ja johtajien työtä.

Teollisuushistoriaa pelaten

Akseli-sivusto on tarkoitettu palvelemaan myös koululaisia ja eritoten heitä ajatellen on sivuille ideoitu pelejä. Pelien tarkoitus on aktiivisen toiminnan kautta innostaa tutustumaan sivuston sisältöihin enemmänkin.

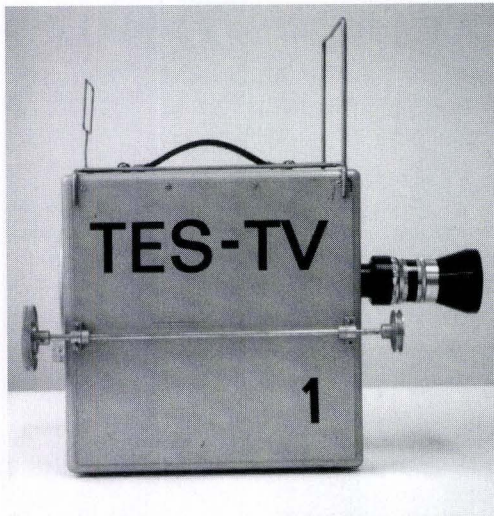
Metallipelissä tulee yhdistää laite sitä vastaaviin piirustuksiin. Kenkäpelissä valitaan oikeat kengät paljasjalkaiselle

ihmiselle hänen muun asunsa perusteella ja metallipelissä perustetaan tehdas. Erilaisia valintoja tekemällä voi luoda menestyvän teollisuusimperiumin tai päätyä vararikoon.

Akseli voi kasvaa

Projektin näkyvä lopputulos on www-sivusto. Sen ohella kokoelmia digitoidaan ja viedään tietokantoihin. Sivuston kautta yleisö pääsee tutustumaan kokoelmiin. Mäntän, Nokian, Tampereen ja Valkeakosken Akseli valmistuu ja tulee verkkoon selailtavaksi keväällä 2003. Sen jälkeen Akseli voi kasvaa. Mukaan toivotaan muitakin Pirkanmaan kuntia.

Kirjoittaja on Pirkanmaan maakuntamuseon vetämän Akseli-hankkeen projektipäällikkö.

Tarkennus tampere-laisen televisio-kameran historiaan

Tekniikan Waiheita numerossa 3/02 oli hieman harhaanjohtavaa tietoa. Se koskee sitä televisiokameraa, jolla kuvattiin Suomen ensimmäinen televisiolähetys viikkoa ennen vappua vuonna 1955. Samalla kameralla kuvattiin myös ensimmäinen julkinen televisiolähetys Tampereella 20.12.1957.